

The NATO Science for Peace and Security Programme

SPS e-flier – N.Casey / S.Michaelis

septembrie 2009

MOLDOVA

Activități de cooperare în cadrul Programului NATO SPS

Republica Moldova este implicată în activitățile științifice organizate de către NATO, începând cu anul 1994. Oameni de știință și experți din republică au avut roluri de conducere în aproximativ 70 de activități și, în număr mai mare, au participat la diverse acțiuni comune în calitate de participanți și locuitori principali.

În prezent, activitățile științifice ale NATO oferă posibilitatea unei colaborări foarte strânse în direcția a două domenii prioritare: *apărarea împotriva terorismului și contracararea altor amenințări la adresa securității*, domenii gestionate de către **Programului NATO Știința pentru Pace și Securitate (SPS)**.

© serhio (Wikipedia)

Activitățile SPS contribuie la realizarea obiectivului strategic de parteneriat al NATO, facilitând stabilirea relațiilor de colaborare dintre oamenii de știință și experți din statele-membre NATO cu omologii lor din statele-partenere și statele-membre ale Dialogului Mediteranean, prin intermediul workshop-urilor, training-urilor, colaborărilor în echipă și proiectelor multianuale.

Toate activitățile din cadrul Programului SPS sunt aprobate de către națiunile NATO pe bază de consens.

Exemple de activități

În perioada 21-23 mai 2009 la Chișinău s-a desfășurat workshop-ul intitulat **Terorismul virtual: Prevenire și Protecție (Cyberterrorism: Prevention and Protection)**. În cadrul acestui workshop s-au reunit echipe de cercetători, reprezentanți din statele-membre ale CSI (în special din Belarus, Moldova și Ucraina), alături de experți internaționali, pentru a examina modalități de dezvoltare a vigilenței naționale și a elabora programe de prevenire, care ar informa guvernele, instituțiile de cercetare, agenții economici și utilizatorii privați despre riscurile și amenințările la adresa securității spațiului virtual. De asemenea, scopul participanților a fost acela de a sprijini organizațiile și simplii utilizatori în protejarea resurselor principale, infrastructurilor și informațiilor, și, totodată, de a facilita transferul de cunoștințe și de tehnologii avansate.

În același timp, în Moldova sunt în proces de realizare proiecte, care au ca scop crearea unor **Echipe de Intervenție Rapidă în domeniul Calculatoarelor (Computer Emergency Response Teams (CERTs))** pentru combaterea atacurilor teroriste din rețea. Aceste echipe sunt dotate cu componente hardware, cum ar fi servere și stații de lucru, și sunt instruite să recunoască, analizeze și să răspundă rapid incidentelor de acest gen, pentru a limita daunele și minimaliza costurile de recuperare. Crearea acestor echipe a contribuit la expertiza și consolidarea capacităților, sporind siguranța rețelelor academice din Moldova împotriva atacurilor cyber.

În cadrul proiectului „**Evaluarea Susceptibilității Alunecărilor de Teren în Moldova Centrală**” (**Landslide Susceptibility Assessment in Central**

The NATO Science for Peace and Security Programme

SPS e-flier – N.Casey / S.Michaelis

septembrie 2009

Moldova) oamenii de știință din Republica Moldova și Turcia au oportunitatea de a face schimb de experiență și colabora referitor la aplicarea metodelor avansate de cercetare. În cadrul acestui proiect, obținut recent, echipele vor colecta date istorice și date recente despre alunecările de teren și le vor cataloga în dependență de originea, dinamica și impactul lor economic. Determinarea factorilor cauzali și a semnelor de avertizare se vor efectua și verifica în teren, luându-se în considerație condițiile geologice, topografice, geomorfologice și hidrogeologice. Hărțile susceptibilității terenurilor alături de hărțile de risc, însoțite de recomandări, vor fi transmise ministerelor de resort, agențiilor guvernamentale, institutelor și organelor administrației locale, pentru a-i sprijini în luarea măsurilor de răspuns corespunzătoare situației.

Partenerii din Republica Moldova, Bulgaria, România și Turcia cooperează în cadrul proiectului **„Armonizarea Reducerii Riscului Seismic în Zona Vrancea” (Harmonisation of Seismic Hazard Risk Reduction in the Vrancea Zone)**. Experții au studiat cele mai puternice cutremure care au avut loc în regiunea Vrancea (România), Chișinău (Republica Moldova) și Russe (Bulgaria). Harta GIS cuprinde toate zonele seismice din orașul Chișinău, iar stații seismice au fost instalate în Moldova și Bulgaria. În lunile ce urmează, se vor identifica clădirile și terenurile deosebit de vulnerabile seismic – terenuri care ar putea fi contraindicate pentru efectuarea construcțiilor. Datele obținute, la fel ca și rezultatele, vor fi diseminate în formă de hărți GIS beneficiarilor finali ai acestui proiect, precum și Departamentului Situații Excepționale, Agenției pentru Dezvoltare Teritorială din mun. Chișinău, municipalității Chișinăului și altor oficiali.

În cadrul proiectului **„Eliminarea Chimicalelor în Moldova” (Clean-up of Chemicals in Moldova)**, experții locali și partenerii lor din Belgia și-au exprimat îngrijorarea față de amenințarea pe care o constituie pesticidele învechite și alte

SPS a finanțat crearea laboratorului, dotat cu echipament necesar pentru analiza pesticidelor, produselor chimice și testarea produselor agricole din Republica Moldova

substanțe chimice, împrăștiate pe tot teritoriul Moldovei, fie depozitate, fie îngropate în pământ. Aceste depozite de poluanți organici persistenti (POP) reprezintă surse de risc sporit pentru sănătatea populației și mediul înconjurător. Programul SPS a susținut crearea unui laborator dotat cu echipament necesar pentru analiza pesticidelor, catalogarea depozitelor, standardizarea procedurilor de colectare a probelor. De asemenea, laboratorul a fost dotat cu echipament pentru testarea produselor agricole, în scopul depistării contaminării acestora, iar în 2007, Rusia și Belarus au reluat importul vinurilor moldovenești, în urma certificării lipsei pesticidelor în probele colectate. În același timp, în cadrul cooperării comune dintre ONG-uri, agențiile NATO și OSCE, 3245 tone de produse chimice au fost reambalate și depozitate în condiții sigure. Compania franceză TREDI, a incinerat circa 1150 tone de pesticide, pentru optimizarea procesului fiind utilizate date obținute în laboratorul fondat de Programul SPS.